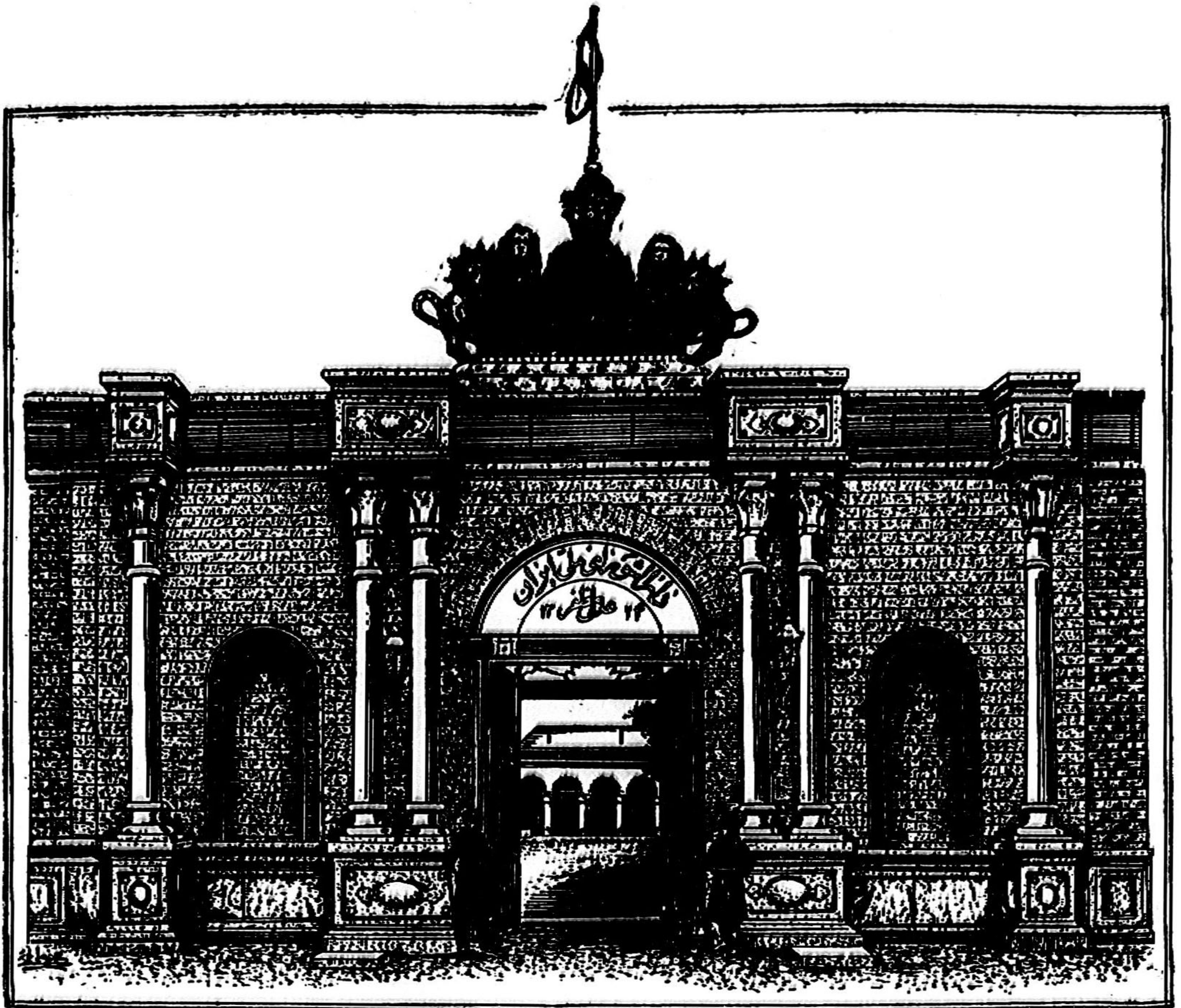

دوره ششم تقنینیه

جلسه	مذاکرات مجلس		شماره
۱۱۶			۸۱
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمت اشتراك	
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران عالیانه ده تومان	
جلسه پنجشنبه ۱۸	خواهد بود	خارجاً ده دوایزه تومان	
خرداد ماه ۱۳۰۶			
مطابق ۹ ذیحجه	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.	قیمت يك شماره	
۱۳۴۵	مجلس	يك قراب	

فهرست مندرجات

	از صفحه	عنوان	
۱۶۴۸	۱۶۴۴	بقیه شور نسبت بخر کمسیون بودجه راجع باضافات بودجه ۱۳۰۵ وزارت فواید عامه	۱
		تقدیم طرح قانونی راجع باختصاص عشر حقوق مستخدمین برای تاسیس شرکت نفت گیلان	۲
۱۶۴۲	۱۶۴۱	و نمکین و ارجاع آن به کمسیون مبتکرات	
		اقتراح اسامی نه نفر از آقایان نمایندگان برای تشرف بحضور اعلیحضرت همیونی و	۳
	۱۶۴۹	عرض تبریک	
		معرفی آقای پاک روان بسمت کفالت وزارت خارجه در غیاب آقای وزیر خارجه از	۴
	۱۶۴۹	طرف آقای رئیس الوزراء	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنج شنبه ۱۸ خردادماه ۱۳۰۶ مطابق ۹ ذیحجه ۱۳۴۵

جلسه ۱۱۶

<p>غائبین با اجازه جلسه قبل آقایان: اسفندیاری - نظام‌آبی - حیدری مکرری - فرشی عدل - زعیم غائبین بی اجازه جلسه قبل</p>	<p>(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست آقای مرآتو قلیخان بیات نایب رئیس تشکیل گردید) (صورت مجلس روز سه شنبه شانزدهم خرداد را آقای بنی‌سلیمان قرائت نمودند)</p>
---	--

آقایان: علیخان اعظمی - حشمتی - نوبخت - حاج حسن آقا ملک

در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: دشتی - آشتیانی - بهبهانی

در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: شریعت زاده - بهار - میرزا حسنخان وثوق میرزا احمد خان بدر

نایب رئیس -- صورت جلسه مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

نایب رئیس -- صورت جلسه تصویب شد بعضی از نمایندگان - بلی دستور

نایب رئیس - دستور لایحه اضافات وزارت فوائد عامه است. آقای دشتی

دشتی - بنده از دو چیز تعجب دارم. یکی از اینکه بعضی تصور میکنند که مخالفت و موافقت با يك لایحه مستلزم مخالفت و موافقت با هیئت دولت باشد در صورتیکه اینطور نیست. در ممالک خارجه که هیئت دولت از اکثریت ها انتخاب می شوند یعنی از حزب اکثریت انتخاب می شوند هیئت دولت لوائح خود را مطابق با مرام حزبی یعنی مرام اکثریت ترتیب میدهد. بالطبع مخالفت با لایحه مخالفت با هیئت دولت است ولی در مملکت ایران که يك حزب اکثریتی موجود نیست و دولت هم از اکثریت حزبی مجلس انتخاب نمی شود از این جهت مخالفت بنده با بودجه اضافی وزارت فوائد عامه بهیچوجه مستلزم مخالفت با دولت نیست بنده به شخص آقای هدایت نهایت درجه علاقه را دارم و ایشان را یکی از اشخاص خوب این مملکت میدانم که در فضائل روحی نظیر ایشان کمتر است. تعجب دیگر بنده از این است که يك لایحه اضافی را که يك وزیر می آورد به مجلس با يك بودجه که به مجلس شورای ملی می آید وزرائی که بعد از آن وزیر می آیند عین آن لایحه را تصدیق میکنند مثل اینکه تمام وزراء این مملکت

متحدالشکل هستند با اینکه پشت میز وزارت يك اثر خاصی دارد که وزیر پشت آن میز که رفت باید تمام لوائحی را که آن وزیر سابق داده است ولو اینکه از يك نقطه نظرهائی بوده است باید تصدیق کند . . . . . بکنفر از نمایندگان - عده برای مذاکره کافی نیست .

نایب رئیس - چون عده کافی نیست تنفس داده می شود. (در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

نایب رئیس - آقای وزیر مالیه . وزیر مالیه - يك فقره لایحه است راجع به تخصیص عوائد مستغلات شهر طهران به بلدیة و دو فقره دیگر هم راجع به تبدیل حقوق شخصی است نایب مدنی برای صفار دونفر از مستخدمین وزارت فوائد عامه و مالیه که شرایط تقاعد در باره آنها بواسطه حاضر نبودن اسناد و مدارك جمع نبوده است ولی سنوات خدمت را کافی دانسته اند. تقدیم میشود .

نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوطه ارجاع میشود. آقای شبروانی

شبروانی - نا اینکه عده برای کار کردن حاضر شوند بنده از مقام ریاست تقاضا کردم که اجازه بفرمایند يك طرحی است میخواهم تقدیم کنم. در بین اشخاصی که راجع به اصلاحات يك علاقه هائی دارند به این مملکت غالباً خیلی صحبت میشود. صحبت اصلاحات را زیاد میکنیم بطور کلی در اطراف يك مسائلی حرف میزنند اصلاح اقتصادی، اصلاح فلان اداره، اصلاح فلان قوه، ولی متأسفانه قدم عملی که برداشته شود نیست، غالباً همان حرف زده میشود، و آن گوینده های حرف در موقع عمل اثرانی از خودشان نشان نمیدهند. آقایان اطلاع دارند که کمیسیون بودجه (بفرمایش آقای تقی

زاده که میفرمودند يك کسی پیدا شود که يك قدم شجاعانه برای این مملکت بردارد) يك قدم شجاعانه برداشت و يك دستی به اشل زد. البته این مسئله چون اصطکاک با منافع شخصی یکمده داشت حقا باید در این مسئله يك نظائرانی بشود زیرا نمیشود گفت چرا این نظائران شده است. مقصود کمیسیون بودجه چه بود؟ مقصود کمیسیون بودجه بالاخره دشمنی با یکمده نبود و نمیخواست نان یکمده را کم و زیاد بکند. مقصود کمیسیون بودجه این بود که يك صرفه جوئی در بودجه مملکتی بکند و يك مبلغی پول بدست بیاورد و بالاخره آن پول را صرف يك امور اقتصادی بکند که بالنتیجه همان مستخدمین هم از آن استفاده نمایند. منتهی ما نمیخواستیم داخل در يك جریانات و مسائلی که نتیجه این صرفه جوئی میشود بشویم. آنرا گذاریم به نظر دولت که دولت يك لوائحی برای کارهای اقتصادی بیاورد. آقایان این نکته را تصدیق میفرمایند که موضوع شرکت در این مملکت يك موضوع بفرنجی است.

تأسیس شرکت در این مملکت همیشه به دو مانع بزرگ بر میخورد یکی از آن موانع طبیعی تقریباً نبودن پول است، امروز متمول ترین اشخاص این مملکت نمیتواند يك مبلغ معتناهی که بتواند آنرا مأخذ شرکت خودش در يك کمپانی قرار دهد تهیه کند، و يك پول نقدی هیچوقت نمیتواند برای این کار راه بیندازد. نخبه ساز این مملکت با سرمایه دیانت و اعتبار کار می کنند که مال مردم را میگیرند و پس میدهند ولی اگر بنا باشد برده برداشته شود می بینیم چیزی در بین نیست، این يك نکته. نکته دیگر اینکه متأسفانه شاید به تحریک خارجی يك ترتیبی در این مملکت تولید شده است برای اینکه شرکت در ایران سر نگیرد و این دو مانع بزرگ همیشه در جلوی يك قدمهای بزرگ اقتصادی که در درجه اول باید تأسیس شرکت آنرا شروع کنند عرض اندام کرده است. در این قبیل مواقع و در این قبیل

محیط ها و ممالک که مازندگانی میکنیم به عقیده بنده غالباً باید اصلاحات را با زور تحصیل کرد ولی با زور قانون یعنی باید اصلاحات را با زور قانون تحصیل کنیم. بنده در بین این مذاکراتی که میشد و در ضمن این حرفهائی که زده میشود که يك فکری برای پیشرفت امور اقتصادی بکنیم يك فکری نظرم رسید و يك عده از آقایان را هم همراه کرده که با يك حسن استقبالی امضاء کرده اند. يك طرحی تهیه نموده ایم و آن این است که همان صرفه جوئی که میخواستیم بکنیم بکنیم، و بهمان سیاست که عرض کردم که سرمایه معتناهی پیدا نمیشود و حسن اعتمادی هم در این مملکت وجود ندارد، از سرمایه بودجه مملکتی تأسیس يك شرکتی بنمائیم که هم آن مقصود اصلی ما که در کمیسیون بودجه داشتیم که پیدا کردن محلی در نتیجه صرفه جوئی و صرف کردن رای یکی از کارهای مهم اقتصادی باشد بعمل آمده باشد و هم به اشخاص ضرری نخورده و تحمیلی هم به جامعه نشده باشد. بنده بنظرم رسید که مهمترین کار اقتصادی و بزرگترین قدیمی که امروز مملکت ما باید بردارد برخلاف عقیده بعضی رفقا که روی اقتصادیات حرف میزنند نفت است. يك مملکتی که روی نفت خوابیده است و بفرمایش آقای کازرونی در تمام دنیا نفت او ارزانتر از مملکت خودش صرف می شود، ما در این مملکت باید الان در سال چهار میلیون پول نفت و بنزین بدهیم.

بکنفر از نمایندگان - خیلی بیشتر. شبروانی - شاید بیشتر باشد ولی بنده مأخذ ۱۳۰۵ را عرض کردم که رجوع به استانیستیک کمری کردم. بالاخره ما باید يك مبلغ معتنی بهی پول نفت و بنزین بدهیم. در نتیجه این طرحی که بنده تقدیم کردم اول منفعت این است که ما پول نفت و بنزین نمیدهیم بعد از يك سال، دو سال. دوم این است که راه تأسیس شرکت و منفعت شرکت را نشان میدهیم که يك نفر آدم از عایدات خودش میتواند در سال

تسلیم نماید

يك مبلغ جزئی صرف تأسیس يك شركتی كند و در عرض ده سال یکی از زوعمندان مملکت بشود بنده پیشنهاد کرده ام که يك عشر حقوق مستخدمین یعنی کلیه موظفین خزانه دولت اعم از وکلای وزراء مستخدمین لشکری و کشوری را صرف تأسیس يك شركتی بکنند به منفعت خودشان یعنی يك عشر از حقوق خودشان را برای استخراج نفت گیلان و تنکابن به منفعت خودشان تخصیص بدهند و يك شركتی تأسیس کنند و سهامی به نفع آنها صادر شود و نامت ده سال این معامله بشود استثنائاتی هم ذکر شده است که الان استدعا میکنم اساساً طرح بنده را قرائت بفرمایند ممکن است بنده در انشاء عبارت و در اصل موضوع اشتباهی کرده باشم و استدعائی که از همکاران محترم دارم این است که بایک فوریت این طرح موافقت بفرمایند یعنی میروند به کمیسیون مبتکرات بعد که میآید به مجلس و قابل توجه میشود بیک فوریت آن رأی بدهند که در کمیسیونهای مربوطه طرح شود و موادش بایک طرزى بانظر دولت تنظیم شود و البته بنده ادعا نمیکنم که همه اش را خوب نوشته ام. فقط اصل موضوع و مقصود را نوشته ام و در صورتیکه مقصود به عمل آید بعقیده بنده بعد از ده سال مایکی از مهمترین منابع خودمان را بکار انداخته ایم بدون اینکه سروصدائی بلند شود یا ضرری بکسی خورده باشد

(طرح مزبور بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱ - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که شركتی بنام (شركت سهامی گیلان و تنکابن) تحت نظارت بانک ملی ایران تشکیل دهد.

ماده ۲ - سرمایه اصلی این شركت از وجوه حاصله عشر حقوق کلیه موظفین خزانه دولت (از هر طبقه و مقام) تشکیل خواهد یافت. و وزارت مالیه مكلف است از تاریخ تصویب این قانون نامت ده سال در رأس هر ماه عشر حقوق موظفین دولت را کسر نموده در مقابل آن سهم (شركت سهامی نطق گیلان و تنکابن) بانها

تبصره اول - موظفین دولت نامت ده سال مجبور بقبول سهام مزبور بوده و در انقضای این مدت آزاد هستند که سهام مذکور را خریداری نموده بانمایند:

تبصره دوم - افراد نظامی - پلیس - امنیه - صاحبمنصبانی که کمتر از سی و دو تومان حقوق میگیرند و همین طور مستخدمین رتبه ۱ کشوری در خریداری سهام این شركت آزاد خواهند بود.

ماده سوم - مجلس شورای ملی امتیاز انحصاری كشف و استخراج نطق و کایه مواد مربوطه به نطق (در محوطه فعلی گیلان و تنکابن) برای مدت سی سال بشركت مرقوم در ماده اول میدهد.

ماده چهارم - حقوق دولت صدی ده از عایدات خالص خواهد بود

ماده پنجم - سرمایه این شركت منحصراً صرف كشف و استخراج نطق گیلان و تنکابن و مؤسسات مربوطه باستخراج نطق خواهد شد.

ماده ششم - عایدات حاصله شركت پس از وضع صدی ده حق دولت نامت ده سال باصل سرمایه شركت ضمیمه شده و معادل آن سهام جدید باسم صاحبان سهام صادر می گردد و پس از ده سال منظمأ مطابق معمول بین صاحبان سهام تقسیم خواهد شد.

ماده هفتم - سایر افراد اهالی مملکت می توانند سهام این شركت را خریداری نمایند.

ماده هشتم - وزارتین مالیه و فوائد عامه هر يك در حدود وظائف خود مأمور اجراء این قانون بوده و مكلف هستند نظامنامه آرا با نظر رئیس بانک و متخصص نطق تنظیم نمایند.

نایب رئیس - بکمیسیون مبتکرات مراجعه میشود آقای فیروز آبادی پیشنهادی کرده اند قرائت میشود (این طور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه اضافات فوائد عامه و خارجه

از دستور امروز خارج شود

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در این پیشنهاد چند نظر دارم یکی اینکه امروز جا داشت که ما اصلاً تعطیل کنیم چون روز عرفه است و باید تعطیل شود حالا منتهی مجلس ملتفت نبود و گذشت و از طرف دیگر فعلاً وقت گذشته است و این بودجه فوائد عامه مذاکرات زیاد لازم دارد از این جهت ما موفق نمیشویم که آرا تمام کنیم و میباید برای جلسه دیگر زیرا هوا فوق العاده گرم است و نمیشود مذاکرات را ادامه داد و اذعان حاضر نیست که در این مواد درست دقت کنند بعلاوه بعضی کارهای دیگر هم هست از قبیل استقرار که باید حضور اعلی حضرت همایونی بروند باین ملاحظه بنده این پیشنهاد را کردم

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - پیشنهاد آقای فیروز آبادی با سلیقه خودشان که همیشه با اضافاتی که میآید و با مخارجی که میآید مخالفت میکنند خیلی سازش دارد ولی برای يك وزارتخانه که بر حسب قواعد کاری که داشته است يك تعهداتی کرده است و يك کارهایی کرده است البته باید مطرح شود و صحت و سقمش معلوم شود که اصل بودجه را تنظیم کنند زیرا نیامدن بودجه در مجلس بواسطه این است که هنوز بودجه اضافات نگذشته است و این که میفرمایند که مجلس میباید امروز تعطیل شده باشد روز عرفه است صحیح است ما هم انشاءالله مسلمان هستیم این مجلس هم مجلس مسلمانهاست. تمام وکلاء هم مسلمانند ولی چیزیکه هست باید قضیه را تحت مطالعه قرار بدهند و بیک شکلی تمام کنند. اگر چنانچه ما بخواهیم به امروز فردا و خروج از دستور قائل شویم بالاخره موفق به تنظیم بودجه نخواهیم شد بنا بر این هیچ مانعی ندارد که لایحه مطرح شود و تکلیفش معلوم شود

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایان موافقین قیام فرمایند (عدد قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد. آقای دشتی

دشتی - یکی از آقایان نمایندگان بعد از تنفس به بنده اظهار فرمودند که در حین مخالفت با لایحه وزارت فوائد عامه لازم نبود بگوئی با دولت موافقم. بله بنده برای این مسئله را گفتم که موافقین دولت بدانند که هر لایحه که دولت بمجلس تقدیم میکند نباید خودشان را ملزم بدانند که از اودفاع بکنند. بعقیده بنده این لایحه بهیچوجه محل احتیاج نیست مخصوصاً لوائح بودجه را میخواهم عرض کنم که نمانش به شفاعت و توصیه و بالاخره کاری پیدا کردن از برای بیکارهاست که همین مسئله مستلزم شده است که روز بروز بودجه دولت زیاد شود. ما ابدأ تناسب قوه مولده را با قوه مستهلکه در نظر نداریم یعنی در نظر نداریم که این مملکت در چه حالی است ناچار و زارع در چه حالی هستند و بالاخره این بیست و چهار پنج میلیون با چه وضعیتی از این مملکت گرفته میشود و يك قسمت اعظمش صرف ایجاد کار برای بیکارها میشود در صورتیکه دولت آنقدر مستخدم لازم ندارد. بقول آقای یاسائی که گفت آدم يك وقت بقال است يك وقت ناچار است البته وقتی ناچار است بیشتر مستخدم لازم دارد اما اگر يك بقالی بخواهد به اندازه ناچار برای خودش مستخدم بیاورد البته زود از بین میروند و بنده حاضریم که با هر يك از آقایان برویم در این وزارتخانهها و ملاحظه بفرمایند چقدر اعضاء بیکار در وزارتخانهها ریخته اند. بله ما مستخدم لازم داریم. اما این مستخدمین باید در حدود احتیاجات و متناسب با قوه مولده ثروت باشد و اگر بنا باشد این ترتیب پیش برویم بنده تصور میکنم که تا دو سال دیگر ابدأ مملکت قوه ادای مالیات نداشته باشد. مجلس هیچوقت با بودجه مخالفت نمیکند و مخالفتش با بودجه مستخدمین است. اگر دولت يك بودجه بیاورد به مجلس که آن بودجه بمصرف يك کارهای عام المنفعه

و يك كار هائی كه محل احتياج باشد رسد البته آقایان نمایندگان رأی می دهند اما يك بودجه كه قسمت اعظمش مربوط است به اضافه كردن مستخدمین مثلاً بنده اطلاعات خیلی مختصری كه در این باب دارم این است كه آرشيو فقط پنج عضو دارد ولی اداره محاسباتش هشت عضو دارد و این فرع زائد بر اصل است. محاسبات وزارت فوائد عامه تا هشت ماه قبل سي و يك عضو داشت و امروز متجاوز از صد و بیست نفر عضو دارد يك علت عمده اش این است كه سابقاً به مستخدمیني كه در نواحی مختلفه مشغول ساختن راهها بودند یولی حواله میدادند و این پول در تحت نظارت مالیه محل بصرف میرسید و تمام اجزاء مالیه در مصرف كردن آن پول نظارت میکردند، حالا بعنوان ناظر در اداره محاسبات هر ناحیه يك نفر فرستاده اند و این پول مستقیماً بدست آن يك نفر میرسد و در تحت نظارت آن يك نفر هر طور بخواهد خرج میکند و این دو ضرر دارد یکی از زیاد عده مستخدمین است و يك ضرر دیگرش این است كه سابقاً بطور اتم و اكمل این نظارت بعمل میآید حالا يك نفر است هر طور دلش بخواهد همانطور میکند و بالاخره محاسبات وزارت فوائد عامه چیز غریبی شده است! مثلاً در بودجه طرق كه باید صرف راه سازی شود هشت نفر در بودجه محاسبات پول می برند. دفتر دار مدرسه تجارت جزء محاسبات است و از آنجا پول می گیرد. این جا دیگر روشانی نشده است عضو زیاد کنند. از این جهت اعضاء سایر ادارات را هم جزو خودشان آورده اند در صورتیکه همین اداره محاسبات با همان دو سه عضو سابق سابقش اداره میشود و اگر سایرین ناخوش شوند تصور نمیکنم امور اداره محاسبات معوق بماند ملاحظه بفرمائید رئیس محاسبات وزارت فوائد عامه شب عید میخواست برود رشت گردش کند صد و شش تومان و پنجقران بعنوان تقشیش گرفته است و مقصود بنده از ذكر این مطالب این است كه از این قبیل خیلی زیاد است و در وزارتخانهها يك بودجه كه

مايك صورت غریب و عجیبی توسعه می باید. مثلاً فرض کنید كه بنده در وزارت هوا پیمائی هم يك پسر خاله دارم كه تازه از قشه آمده است و نان ندارد بخورد... شیروانی - از بوشهر
دشقی - خوب از بوشهر - آنوقت پیشنهاد میدهم به آقای معاون یا آقای وزیر كه ما در پرسنل يك نفر لازم داریم با حقوق شصت تومان معاون بیچاره هم كه نمیداند این شصت تومان از كجا میآید و چطور قران قران از بیوه زنهای این مملكت گرفته میشود و در خزانه مملكت جمع میشود. و با هم نمیشود بیاید توی اداره و به بیند كه آنهائی هم كه آنجا نشسته اند بیکارند. میگوید خوب چه اهمیت دارد يك نفر هم به نان برسد. مثل اینکه وزراء و معاونین خیال میکنند كه هیئت دولت يك آدم كردن كلفت متمولی است كه این پولها از آسمان برایش میآید از این جهت میگویند چه اهمیتی دارد. به این یکی كار میدهند! به آن یکی كار میدهند! در صورتیکه باید در نظر بگیرند كه این پولها با چه فشار و بد بختی جمع میشود و برای جمع كردن نه كرور عایدات تقریباً سی كرور مردم خسارت وارد می آید و مأمورین مالیه يك كار هائی میکنند كه مردم حقیقه از تولید ثروت و از بسط زراعت بكلی بیزارند. چون مأبوس هستند تا بخواهند يك زمینى را احیاء كنند فوراً مأمورین مالیه می آیند و پدرشان را در می آورند آنوقت این آقای معاوني كه بكلی از این قضایای اطلاع است رأی میدهد كه عضو زیاد شود. اگر كار در وزارتخانهها زیاد است چه علت دارد كه نصف روز كار میکنند؟ همین وزارت جنگ ما بنده مكرر شده است كه با اركان حرب كل كار داشته ام. ساعت ده بعد از ظهر بوده است تلفون کرده ام و دیده ام كه خود رئیس كل با اعضاء تماماً نشسته اند و دارند كار میکنند. بالاخره اگر بخواهند ساعات و اوقات كار را دو ساعت قرار بدهند بیشتر محتاج اعضاء خواهند شد میگویند در ممالك

خارجه (بعضی از ممالك خارجه) يك وقتی كار میکنند. این صحیح است. ولی بقول آقای تقی زاده آن يك وقت كار كردن يك نایبه فاصله در كارشان نیست و در مدت شش ساعت تمام كارهای خود را انجام میدهند اما این جا كاری ندارند صبح چهار بظهر مانده می آیند اداره و ظهر بلند میشوند میروند بنده خودم شخصاً اطلاع دارم كه عده زیادی از اعضاء از بیکاری شكایت می کنند. بالاخره بنده با حسن ظنی كه نسبت به آقای رئیس الوزراء دارم تقاضا می كنم كه این لایحه را با سایر لوایحی كه سابقاً آمده است ببرند و اصلاح كنند اگر فكر میکنند كه بگهده بیکار میشوند حقوق انتظار خدمت بآنها بدهند زیرا اولاً بصره دولت است و ثانیاً بودجه اصلاح میشود. مثلاً لایحه راجع براه آهن را برروز آورده بودند بكمیسیون بودجه برای ذوب آهن سه چهارنا معاون و پرسنل و محاسبات و بالاخره تمام مؤسساتی كه برای يك وزارتخانه درست میکنند اینرا هم همینطور پیش بینی کرده بودند ملاحظه بفرمائید اداره ذوب آهن محتاج به پرسنل و محاسبات نیست. سی هزار تومان بودجه برای این مؤسسه نوشته شده در صورتیکه اگر از روی صرفه جوئی مینوشتند از چهارده هزار تومان و بازرده هزار تومان تجاوز نمیكرد بنده از شخص آقای رئیس الوزراء كه ایپاکی نیت ایشان نهایت درجه عقیده را دارم استدعا میکنم كه این لایحه را اصلاح بفرمایند كه مادر محظور نباشیم زیرا حقیقه وجدان انسان در رأی دادن باین لوایح متزلزل است. مثلاً مؤسسه فلاحاترا بنده خیلی میل داشتم كه ببینم تا بحال چه كار کرده است و از این مؤسسه چه خیري بمملكت رسیده است. اگر قصدشان اینست كه رئیس مدرسه فلاحات در مراكز بگوید كه مثلاً به مردم اطلاع بدهند كه سبب زمینى را چطور باید بكارند این دیگر لازم بمتخصص نیست در صورتیکه ممكن است چهار نفر مترجم بیایند و كتبی را كه راجع بفلاحات است ترجمه کنند و مردم بیاموزند. بنده نمیخواهم این

مؤسسه را رد کنم ولی میخواهم ببینم تا بحال چه کرده است که بودجه اش که می آید هی 'اعضاء زیاد میشود پرسنل ، محاسبات ، معاون فنی ، معاون اداری ، چیز عجیبی است !! بنده نمیدانم وزارت فوائد عامه چه امتیازی با سایر وزارتخانهها دارد که سه جور معاون پیدا کرده است و بالاخره بنده عرایض خودم را خانمه میدهم چون آقای آقا سید یعقوب مفصلاً در اطراف جزئیات صحبت کرده اند بنده دیگر وارد ارقام نمیشوم و همین قدر عرض میکنم که این بودجه مطابق احتیاجات مملکت نوشته نشده است و توصیه وسفارش این بودجه ها را دیکته کرده است و بالاخره از آقای رئیس الوزراء تقاضا میکنم که این لوایح را اصلاح بفرمایند بعد برای تصویب بمجلس تقدیم کنند .

رئیس الوزراء - بنده اولاً تشکر میکنم از تذکراتی که آقایان امروز و در جلسه سابق در موقع مذاکره در پرگرام به بنده داده اند و بنده هم البته باید گوش بدهم و استفاده نمایم اما در باب بودجه فوائد عامه خصوصاً در این قسمتی که حالا مطرح است بنده باید عرض کنم که در این قسمت چهار ماهش بنده تا اندازه که ممکن بوده است شخصاً دقت کرده ام حالا اگر آقایان با بعضی از الفاظ مخالف باشند در معنی بنده اعتقاد ندارم و تصور نمیکم که رعایت اقتصاد نشده باشد و البته کاملاً شده است و عضوی که خارج از ضرورت باشد بنده قبول نکرده ام . يك نکته را هم باید رعایت کرد که بنده را که وارد کردند به فوائد عامه چه آنوقتی که مستقلاً وزیر فوائد عامه بودم و چه امروز که باز به بنده فرمایش میشود که در ضمن شغل دیگری فوائد عامه را هم داشته باشم در اینصورت بنده محتاج هستم به چند نفر اعضای که خودم بشناسم و به آنها اعتماد داشته باشم که بتوانم مطالب خودم را به آنها بگویم و آنها بروند اجرا کنند و برای من اطلاعات بیاورند و اگر این اعضاء را نداشته باشم بنده نمیتوانم به آن اداره رسم زیرا اگر عرض کنم میبرسم

يك ادعای بیموقعی خواهد بود . این اعضای که در بودجه چهار ماهه اضافات قبول شده اند که اکثرشان راجع به فلاحات هستند و چند نفرشان راجع به اداره مرکزی بکی دو ناش هم مربوط به شخص من است که لازم دانسته ام اینها چیز زائیدی ندارد آن قسمتش که راجع به مرکز است و بنده لازم دانستم حالا هم لازم میدانم و آن قسمتی که راجع به فلاحات است بنده و هر کس دیگری که وارد این کار بشود امروز نمیتواند تشخیص بدهد که این اجزائی که امروزه برای فلاحات یا جنگل استخدام شده اند حکماً اینها ضرورت دارند یا ندارند بجهت اینکه این اداره در سال گذشته در آخر سال تشکیل شده است استخدام متخصص را هم قبلاً مجلس رأی داده بود که آورند و در اواسط سال گذشته شروع بکار کرده است و يك اجزائی را لازم دانسته است که پیشنهاد کرده است بنده هم بعضی هایش را قبول کردم بعضی هایش را هم رد کردم . ما وقتی که متخصص می آوریم و او میگوید که من برای اینکه يك کاری را بکنم يك چنین اجزا و اعوانی را لازم دارم . باید از او قبول کرد بعد اگر دیدیم که زیادی است البته باید کم کرد ولی موقع آن در اول کار نیست . وقتی است که به بینیم متخصصی که این اجزاء را میخواهد چه کار میخواهد بکند . يك نکته را که میخواهم عرض کنم این است که : مکرر شنیده شده است که این متخصص فلاحات چه کار کرده است عرض میکنم بد بخت ترین متخصصین دنیا متخصصین فلاحات هستند ، بجهت اینکه فرض بفرمائید متخصص راه آهن وقتی که می آید میرود در فلان صحرا و يك نقشه هائی میکشد و بعد از مدتی می بینیم يك کاری پیشرفت کرده است مثل اینکه بنده پر روز رفتم در اداره پلند دیدم يك نقشه هائی کشیده اند . وقتی که حساب کردم دیدم يك کاری از شان پیشرفت کرده است . متخصص طرق بعد از یکماه که می آید دو فرسخ راه را صاف کرده که میشود رفت و دید

اما متخصص فلاحات اینطور نیست متخصص فلاحات باید یکسال دو سال سه سال جان بکند تا يك نتیجه برز هاتش تعلق بگیرد که باز هم متخصص دیگری میخواهد و الا در يك سال حاصل اینجارا نمیشود عوض کرد . پنبه را نمیشود دو برابر کرد نمهارا نمیشود آورد و آرمود . اگر آقایان دقت کرده باشند قبل از اینکه ما متخصص از برای فلاحات بیاوریم با همان متخصصی که در مملکت مان بودند يك مدرسه فلاحتی اینجا دایر کرده بودند و يك کارهائی میکردند آقا بانیکه نمایشگاه اول و دوم و سوم را دیده باشند و اینهارا هم باید دیگر قیاس کرده باشند ملتفت شده اند که چه نتیجه برده اند . پنبه چند جور بود . و حالا چند جور عمل میاورند . و چه جور است . همچنین سایر حبوبات . گندم . نخود بالاخره ابریشم یا چای یا سایر چیزهای دیگری که آنجا دیده آید . اینها چیزی نیست که در عرض ششماه بلکه یکسال يك نتیجه نظر گیری داشته باشد . و در اصل این اساس که اعضاء زیادی در وزارتخانه های ما هستند بنده مخالف نیستم . خودم هم معتقدم که زیادی هستند و در آن قسمت که ممکن است روزی پنج شش ساعت کار بکنند آن هم البته ممکن است و در هر موقعی کلیه معایب را ذکر کردن برای مذاکره بد نیست ولی ربطی باصل موضوع ندارد . مثلاً ممکن است گفته شود اعضاء وزارت مالیه با وزارت عدلیه با وزارت داخله زیاد است با خود فوائد عامه در یکقسمتش زیاد است اما این ربطی به این بودجه چهار ماهه ندارد و تمام معایب وزارتخانه هارا در هر موقع جزئی و کلی بیان کردن بنظر بنده یکقدری اتلاف وقت است و حالا این بودجه چهار ماهه را در سه چهار قلمش بنده شخصاً نظر داشتم ولی در اقلام دیگرش برای اجزاء فلاحات که متخصص پیشنهاد کرده بود و بنده هم چون دلیلی بر ردش نداشتم و بلکه دلیل برای تعقیب کارش داشتم قبول کرده ام دیگر اینکه در اینجا راجع به ذوب آهن فرمودند عرض میکنم این بودجه را بنده شخصاً نوشته ام و تمام اقلاش هم به رأی من است ولی اینجا يك

عیبی دارد و آن این است که شنیده ام آقایان در کمیسیون بودجه ایراد گرفته اند ولی متوجه اصل مطلب نبوده اند بودجه آهن ذوب کنی امروز در وزارت فوائد عامه طوری شده است که سه قسمت شده است . چرا شده است ؟ برای اینکه مجلس شورای ملی در جزء سه قانون این ترتیب را تصویب کرد . اول آمده اند و يك قانونی تصویب کرده اند برای متخصص آهن ذوب کنی و در آن ضمن يك دوست و پنجاه هزار تومان برای نقشه برداری به این کار خانه محل داده اند . مالیه آن قسمتی را که راجع میشود به آهن آب کنی و نقشه برداری این را يك بودجه علیحده میکند چون راجع بمحل دوست و پنجاه هزار تومان است . بعد آمده اند مهندس دیگر تصویب کرده اند گویا با مهندس نفت در ضمن يك قانونی تصویب کرده اند و يك صد و پنجاه هزار تومان به او محل داده اند این کار را که میکنند برای این است که میگویند این محل غیر از آن محل است . در صورتیکه مهندس نفت که حالا نیامده است ولی این مهندس معرفه الارضی و این شیمیست که آمده است این سه تا با مهندس آهن ذوب کنی يك اداره است و در یکجا هستند و يك کار میکنند ولی سه تا بودجه دارند بدلیل تصویب مجلس و حفظ قوانین محاسبات مالیه . و بنده در موقعش که رسید خودم عرض خواهم کرد که در این بودجه آهنی ذوب کنی بر حسب این تقسیم ممکن است بگویند يك عضوش زیاد است ولی زیادی نیست خصوصاً توضیح خواهیم داد که این عضو کار هر چهار نفر مهندس را در اداره باید راه بیندازد ولی اگر در اقلام بودجه مذاکرائی هست از عهده بنده خارج است زیرا هم معاون بنده اینجا حاضر است و هم از طرف کمیسیون دفاع خواهد شد

نایب رئیس - آقای ایلخان پیشنهاد ختم جلسه کرده اند ؟ مخالفی نیست ؟
شیروانی - بنده مخالفم
نایب رئیس - آقای ایلخان

در غیاب آقای وزیر امور خارجه بسمت کفالت آنوزارنخانه معرفی میکنم

نایب رئیس -- (خطاب به آقای فیروز آبادی)
چون عده برای رأی کافی نیست گمان می کنم باید پیشنهادهای آنرا پس بگیرد و همان نه نفر که سابقاً هم معمول بوده است معین خواهد شد .

فیروز آبادی - پس میگیرم

(اقتراح بعمل آمده و آقایان مفصله الاسامی ذیل برای شرفیابی معین شدند)

آقای آقاسید یعقوب - آقای آوانس خان مساعد - آقای عباس میرزا فرمانفرمایان - آقای فیروزآبادی - آقای طباطبائی وکیلی - آقای لیقوانی - آقای شریعت زاده آقای آیه الله زاده خراسانی - آقای عصر انقلاب

نایب رئیس - جلسه آتیه روز یکشنبه چهار ساعت قبل از ظهر دستور خبر کمیسیون بودجه راجع باضافات بودجه ۱۳۰۵ وزارت فوائد عامه و وزارت امور خارجه (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

امیر حسینجان (ابلخان) - این پیشنهاد بنده توضیحی لازم ندارد چون الساعه يك مقدارى از ظهر گذشته است و هوا هم گرم است بهتر این است که بقیه مذاکره در این لایحه به جلسه بعد موکول شود و جلسه ختم شود

نایب رئیس -- آقای شیروانی

شیروانی - البته جلسه ختم خواهد شد این طبیعی است ولی مخالفت بنده با ختم جلسه برای این است که مذاکرات در این باب کافی شود و بعد از کفایت مذاکرات جلسه ختم شود و پیشنهاد هم کرده ام

نایب رئیس -- چون عده برای رأی کافی نیست گمان میکنم هیانند برای جلسه بعد نظر باینکه فردا باید هیئتی شرفیاب حضور اعلی حضرت شوند مخالفی نیست که همان نه نفر سابق باشند؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس الوزراء - بموجب ضرورت آقای پاک روان را